SREBRNY ŁOTEWSKI EMBLEMAT

Kolekcja:	RÓŻNE RÓŻNOŚCI
Muzeum:	Tyfus Darek - Moje zbiory
Właściciel:	tyfus

Datowanie:	1922
Miejsce pochodzenia:	Łotwa
Stan eksponatu:	Dobry
Materiał:	Srebro
Wysokość:	33,7 mm
Szerokość:	33,7 mm
Waga:	5,40 g
Próba:	0.875
Opis:	AWERS (obverse): Na środku tarcza herbowa z rozchodzącymi się promieniami i dwoma otworami. Prawdopodobnie był na tarczy umieszczony jakiś element, który nie ocalał. Widoczne po lewej stronie resztki, prawdopodobnie emalii. Tarcza umieszczona na stylizowanych liściach dębu. Nad tarczą, na środku, widoczny czepiec (?) pokryty łuskami. Pod czepcem widoczna flaga z krzyżem. Po lewej stronie, po skosie - ułamane groty strzał. Po prawej stronie, po skosie, przechodzący pod tarczą miecz. Czy na jelcu widać coś na wzór swastyki, czy wzrok mnie myli ? Pod tarczą widoczne trzy punce : - próba srebra - .875 - imiennik wytwórcy KB. Jeżeli jest to pisane cyrylicą, to po polsku będzie : KW. Inicjały wytwórcy nie zostały ustalone. - głowa kobiety w koronie, zwrócona w lewo - łotewska punca państwowa. Z tego co ustaliłem, punca z lat : 1922 - 1939 (być może do 1945 roku). REWERS (reverse): Widoczne wąsy od elementu umieszczonego na tarczy herbowej. W czterech narożnikach ślady po ułamanych zaczepach. Jakiś czas temu trafił mi się pokazany emblemat. Nie omieszkałem pochwalić się kolegom i ... odebrałem gratulacje. Jeden z kolegów gratulując, zasugerował mi, iż jestem w posiadaniu rzadkiej odznaki samodzielnego łotewskiego batalionu pułkownika Kalpaka. Otrzymałem również link do podobnej odznaki (ostatnie zdjęcie eksponatu) : http://www.omsa.org/photopost/showphoto.php?photo=11212&size=big&cat= I tu się zaczęły schody. Odznaka z linku była inna niż posiadana przeze mnie, chociaż można

przyznać, iż posiadają kilka zbieżnych cech, szczegółów. Poza tym moja bardziej wygląda na emblemat niż odznakę - świadczą o tym urwane cztery zaczepy. Może to świadczyć o tym, że emblemat był trwalej mocowany na jakimś elemencie, np. czapka. Swoimi wątpliwościami postanowiłem podzielić się z kolegami na innych forach, jednocześnie prosząc ich o jakieś szczegóły odnośnie identyfikacji. Emblemat "wylądował" na kilku zagranicznych forach i jak do tej pory nic konkretnego nie udało się ustalić.
http://www.omsa.org/forum/viewtopic.php?f=22&t=849
http://www.wehrmacht-awards.com/forums/showthread.php?t=607787
http://forum.axishistory.com/viewtopic.php?f=8&t=190375 Jedynie na tym ostatnim, emblemat spotkał się z zainteresowaniem i próbami ustalenia co to jest. Sugerowano emblemat policyjny, szkoły wojskowej, cywilny kombatanta, pamiątkowy. Reasumując : nic konkretnie nie wiadomo. Osobiście mogę domniemywać, że : - łotewska bez wątpienia. Skąd się wzięła w Polsce ? Czysto teoretycznie : przywędrowała z łotewskim żołnierzem w czasie II wojny światowej. Swoje przypuszczenia biorę stąd, iż żołnierze Legionu Łotewskiego SS, operowali w rejonie mojego zamieszkania i czasem znajdywane są pamiątki po nich : guziki, odznaki, elementy wyposażenia i inne. - Emblemat nie jest chyba masowym wyrobem, ale nie można jednoznacznie stwierdzić, iż został wykonany na indywidualne zamówienie. Wysoka próba srebra, imiennik i państwowa punca oraz jakość wykonania - mogą świadczyć o tym, że jest to produkt z "wyższej półki". - jak widać po wcześniejszych linkach - nikt nic nie wie. Emblemat wzbudził duże zainteresowanie na priv, mimo braku identyfikacji (nie wspomnę o pewnych propozycjach). Może to świadczyć o pewnej rzadkości, wręcz ewenemencie. Próbowałem się zalogować jeszcze na rosyjskojęzycznych forach, ale niestety próby okazały się nieudane. Mogę stwierdzić, że temat jest bardzo intrygujący i samo posiadanie tego emblematu, nie ukrywam - cieszy mnie, ale słowa jednego z kolegów, wystarczają mi za wszystkie gratulacje : "No proszę, same zagadki wynajdujesz..." Na koniec dodam kilka linków, związanych luźno z emblematem, a które wiążą się z sugestiami i próbami identyfikacji : - pułkownik Oskars Kalpaks (ur. 06.01.1882, zm. 06.03.1919) był dowódcą 1. Batalionu Samodzielnej Łotwy , znany również jako "Kalpaks Battalion".
http://en.wikipedia.org/wiki/Oskars_Kalpaks - Legion Łotewski SS
http://pl.wikipedia.org/wiki/Legion_%C5%81otewski_SS - łotewskie punce srebra
http://www.silvercollection.it/latviansilversmiths.html Jakiś czas temu otrzymałem od Naszego kolegi Jarka (jader1) wspaniałe informacje odnośnie tego emblematu. Myślę, że drobiazgowe śledztwo, które kolega przeprowadził - wyczerpuje temat tego emblematu. Tą drogą chciałbym bardzo serdecznie podziękować za pomoc, poświęcony czas - jestem pełen podziwu dla Ciebie Jarku. Jednocześnie pozwolę sobie na zacytowanie informacji, które otrzymałem. A oto informacje od Jarka (jader1) : "Witaj Darku. Szukając informacji, zdjęć lub czegoś co przypominałoby Twój eksponat, trafiałem cały czas w pustkę.Obejrzałem dziesiątki odznak, odznaczeń, orderów i emblematów armii łotewskiej i nic. Małe światełko zapaliło się dopiero na stronie forum Sammler.ru. Jeden z forumowiczów z Moskwy zamieścił zdjęcia Twojego eksponatu w odpowiedzi inny forumowicz z Łotwy odpowiedział: от брелока Айзсаргов. Zdjęcia takich breloków można odnaleźć na forach kolekcjonerów odznak i militariów. To tylko kilka z odnalezionych. Cechą szczególną tych ozdób jest ich unikatowość, rzadko można spotkać dwa jednakowe. Jedynym elementem, który jest taki sam to emblemat, odznaka lub inicjały dotyczące i przypisane do danej jednostki wojskowej. Reszta breloka, która wykonywana była na indywidualne zamówienia żołnierzy przez profesjonalnych złotników była dowolna. Bardzo często w zdobnictwie breloków wykorzystywano symbolikę powiązaną z ideałami, historią i mitologią łotewską. W odniesieniu do oddziałów Aizsargi powiązane to było z postacią Lacplesisa - bohatera opartego na dawnych legendach i wierzeniach ludowych poematu epickiego, napisanego przez Andrejsa Pumpursa w roku 1872. Atrybutami tej postaci to srebrny czepiec i miecz, dlatego identyfikujący Twoją odznakę Łotysz przypisał ją do oddziałów Aizsargi, a pozostałości zaczepów z tyłu odznaki sugerują zamocowanie jej na breloku.W przedwojennej Łotwie było 19 terytorialnych pułków Aizsargi, oraz pułk kolejowy i lotniczy. W styczniu 1943 roku rozpoczęto nabór do łotewskiego legionu SS. Kadrę tej formacji stanowili oficerowie i podoficerowie przedwojennej Armii Łotewskiej oraz oddziałów Aizsargi. Utworzone w ten sposób dwie Dywizje Waffen SS 15 i 19 po ciężkich walkach na froncie wschodnim zostały wycofane na tyły. We wrześniu 1944 roku kadra 15 Dywizji Grenadierów Waffen SS wraz z rekrutami Polowego Ośrodka Rekruckiego VI Korpusu SS (Feldrekruten Depot Der VI SS Korps) przeniesiono do Gdyni, stąd część rekrutów wraz z kadrą odjechała na poligon w Chojnicach (Truppenubungsplatz "Westpommern" Konitz) na dalsze szkolenie. Druga grupa rekrutów odjechała na poligon artyleryjski pod Toruniem, gdzie wraz z kadrą Pułku Policyjnego "Ryga" (Polizei Regiment "Riga") i 2 Pułku Policyjnego "Kurlandia" (Polizei Regiment 2 "Kurzeme") miała kontynuować szkolenie, w praktyce jednak w związku z brakiem

broni i wyposażenia wykorzystywano ich do budowy umocnień i kopania okopów wokół Torunia. Przeglądając notki biograficzne żołnierzy przedwojennej armii łotewskiej na stronie www.lkok.com nie znalazłem informacji aby któryś z oficerów regimentów policyjnych pod Toruniem był dawniej członkiem Aizsargi. Czyli pytanie do kogo należała odznaka pozostawało dalej bez odpowiedzi. Podpowiedź przyszła ze strony Sammler.ru, gdzie znalazłem foto breloka Pułku lotniczego lub też szkoły lotniczej. Historia łotewskiego lotnictwa po stronie niemieckiej jest dosyć krótka. W marcu 1944 roku powstaje 12 Dywizjon Łotewski składający się z 3 eskadr, z czego tylko dwie pierwsze uczestniczyły w walkach - trzecia nie zdążyła, bo już 10 października 1944 rozkaz dowództwa niemieckiego rozwiązał obce dywizjony lotnicze. Powodem tej decyzji były powtarzające się ucieczki pilotów łotewskich i także estońskich samolotami do neutralnej Szwecji. 29 października 1944 piloci i mechanicy zostali stosownie do posiadanych umiejętności i specjalności wojskowych rozdysponowani do pododdziałów łotewskiej 15 Dywizji Grenadierów SS i w niektórych przypadkach do jednostek niemieckich - chodzi tu o 10 pilotów przeniesionych do Luftwaffe. Z 20 pilotów, którzy trafili do Torunia po sprawdzeniu notek biograficznych na stronie latvianaviation.com tylko jeden przed wojną był członkiem Aizsargi. Tak na koniec sumując już dodam, że całość powstała z połączenia niekiedy ze strzępów informacji, które odnajdywałem na wielu stronach internetowych. Nieocenionym źródłem informacji historycznej w temacie oddziałów łotewskich w szeregach armii niemieckiej są artykuły p. Jarosława Gdańskiego w "Oblicza historii" nr 01/2005 i 03/2006. Starałem się połączyć wszystko w miarę logiczną całość. Stosowałem metodę wykluczania elementów niepasujących do klucza, czyli odznaka łotewska, przedwojenna, z elementami symboliki powiązanej z Aizsargi i znaleziona pod Toruniem. Końcowy efekt już poznałeś. Daj znać czy weszły zdjęcia. Wieczorem postaram się wkleić pozostałe i podam linki do odwiedzanych stron. Pozdrawiam Jarek" "Witaj Darku. Znaleziony przez Ciebie emblemat to część tzw. breloka, który należał do pilota Łotewskiej Gwardii Narodowej Aizsargi - Janisa Muiznieksa. Od 01.10.1943 roku został członkiem Luftwaffe Legion Lettland, a od marca 1944 12 Dywizjonu Łotewskiego. Po jego rozwiązaniu 29 października 1944 przydzielony do powstałego w dn. 28 listopada 1944 Waffen SS Grenadier 1 (Bau - Regiment) stacjonującego na poligonie artyleryjskim pod Toruniem i w okolicznych miejscowościach, m.in. w Górsku. Odznaka, a właściwie cały brelok został wykonany na indywidualne zamówienie Muiznieksa w 1935/1936, przez nieznanego z imienia i nazwiska złotnika łotewskiego, którego kilka innych przedmiotów odnalazłem na aukcjach stacjonarnch, bez identyfikacji osobowej - tylko punca. Janis Muiznieks przeżył, zmarł na emigracji w Australii dnia 17 lipca 1990. Brelok lub część, którą posiadasz zgubił podczas odwrotu z Górska w dniach od 25 do 27 stycznia 1945 i ucieczce przed nacierającymi oddziałami Armii Czerwonej. Szukanie w katalogach jest bezcelowe, gdyż to Ty posiadasz jedyny egzemplarz. Jeżeli masz pytania to oczywiście odpowiem, ale proszę o cierpliwość - rzadko zaglądam obecnie na forum. Pozdrawiam Jarek" http://latvianaviation.com/BB_Muiznieks.html ----------
Oskars Kalpaks, Latviešu leģions, Latvian Legion, Waffen Grenadier Division of the SS, Латышский добровольческий легион СС, Lettische SS-Freiwilligen-Legion, Latviešu SS brīvprātīgo leģions, Оскар Калпакс, Atsevišķā latviešu bataljona, badge, emblem, Эмблема, знак, distintivo, emblema, Abzeichen, Emblem, žetons, emblēma, emblème, odznak, symbol, Janis Muiznieks, Legion Lettland, Latviesu Aizsargi,